व्यवस्थापनको लागि **रु. ३ लाख** विनियोजन गरिएको छ।

- परिवार नियोजन, किशोर किशोरी तथा प्रजनन् स्वास्थ्य, मातृ तथा नबशिशु (वालस्वास्थ्य) लागि आमा सुरक्षा, गर्भवती, रक्तसंचार, उत्प्रेरणा सेवा, न्यानो झोला र निःशुल्क गर्भपतन, Inj. Oxytocin भण्डारनका लागि ILR Refrigerator खरिद, कोभिड-१९ विरुद्धको खोप अभियान तथा बुष्टर खोप, नियमित खोप सुद्धृढीकरण, पुर्णखोप दिगोपना र प्रजनन स्वास्थ्य समस्याः आङ खस्ने, फिस्टुलाको समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर तथा स्तन क्यान्सरको प्रारम्भिक जाँच, परामर्श तथा प्रेषण गर्ने व्यवस्था लागि **रु. ४१ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- पोषण विशेष स्वास्थ्य क्षेत्रका कार्यक्रम संचालन गर्न **रु. १ लाख ५० हजार** विनियोन गरिएको छ।
- क्षयरोग रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि **रु. २ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्यलाई ध्यान दिँदैं योग सम्बन्धी र मनोपरामर्श कार्यक्रम र नागरिक आरोग्य केन्द्रको संचालन तथा व्यवस्थापन (आयुर्वेद औषधी खरिद) गर्नको लागि **रु. ५ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- खोप क्लिनक, गाउँघर क्लिनिक, आमा समूह बैठकहरूमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न खटिने कर्मचारीहरूको लागि विशेष प्रोत्साहन साथ यातायात खर्चको लागि **रु. ५ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- सेतिदोभानमा निर्माणाधीन अस्पताल भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न पहल गरिनुका साथै पालिका स्तरीय १० शैया अस्पताल संचालन र व्यवस्थापनको लागि बजेटमा व्यवस्था गरिएको छ।
- सम्पूर्ण नागरिकहरूलाई सहुलियतमा एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउन एम्बुलेन्सको व्यवस्थापनको लागि बजेटमा व्यवस्था गरिएको छ।
- विभिन्न संघ संस्था तथा अस्पतालहरूको सहकार्यमा विभिन्न रोगहरूको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्न बजेटमा व्यवस्था गरिएको छ।

स्वास्थ्य क्षेत्रको समग्र विकासका लागि **रु. ४ करोड १९ लाख ५० हजार** बजेट विनियोजान गरिएको छ।

शिक्षा

शिक्षा क्षेत्रमा सकारात्मक, गुणात्मक, नतिजामुलक र परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभूति हुने गरी आगामी आ.व. २०७९/८० लाई **शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण अभियान वर्ष**को रूपमा मनाइने कार्यक्रमअनुसार शिक्षा क्षेत्रमा देहायबमोजिम पर्याप्त बजेट विनियोजन गरिएको छ।

- भौगोलिक कठिनाई तथा आवतजावतका कारण अप्ठ्यारोमा परेका विद्यार्थीलाई विद्यालयमा सहज

पहुँच सुनिश्चित गर्नको लागि **आवासिय विद्यालय सञ्चालन गर्ने नीति** बमोजिम **जनप्रदिप माध्ममिक विद्यालमा आवसिय विद्यालय निर्माणको लागि रु. २ करोड ५० लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।

- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत **जनप्रदीप माध्यमिक विद्यालय, जनप्रिय माध्यमिक विद्यालय, भगवती माध्यमिक विद्यालय र गुरुकूल वेदविद्याश्रम माध्यमिक विद्यालयको लागि ४ कोठे भवन** निर्माण कार्यलाई गुणस्तर कायम गर्दै पूर्णता दिनको लागि शशर्त अनुदानको रूपमा प्राप्त रकम न्युन हुने हुदाँ सो कार्यका लागि थप **रु. १ करोड २० लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- त्रि-शहिद नमुना माध्यमिक विद्यालयमा नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम अन्तर्गत प्राविधिक धार समेतका कक्षालाई फाइदा पुग्ने गरी निर्माणधिन अवस्थामा रहेको **छात्रावासलाई सम्पन्न गर्नको लागि थप रु. ९० लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- आधारभूत र माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक तथा राहत अनुदान शिक्षकको तलव भत्ता र प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिक लागि **रु. ११ करोड ९६ लाख २२ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्रका सहजर्कता तथा विद्यालय कर्मचारीलाई न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध सुनिश्चित गर्ने नीति बमोजिम **प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्रका सहजर्कता तथा विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिक वापत रु. ७५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) तथा आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा **अंग्रेजी, गणित र विज्ञान** विषयको विषयगत शिक्षक दरबन्दीको कमीले शिक्षण सिकाई क्रियाकलापमा परेको बाधा अन्त्य गर्न अंग्रेजी, गणित र विज्ञान शिक्षण सहयोग अनुदानका लागि **रु. २६ लाख ४१ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- **अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम** अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयका पुर्व प्राथमिक तहदेखि कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरूको लागि अङ्ग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तक निःशुल्क वितरण गर्न **रु. ८ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- सरकारी सेवामा प्रवेश गर्न चाहने यस गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई उत्प्रेरित गरी वढीभन्दा बढी सरकारी सेवामा प्रवेश गराउने उद्देश्यका साथ **लोकसेवा आयोग र शिक्षा सेवा आयोग कक्षा सञ्चालनको लागि रु. २ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा र प्रविधि मैत्री शिक्षालाई जोड दिन अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत माध्यमिक **विद्यालयमा कम्प्युटर शिक्षक तलव** अनुदानको लागि **रु. ३ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।

- खेल्दै सिक्दै कार्यक्रमलाई सार्थकता दिन अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको कक्षा कोठा सुधार गर्न **रु. ४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यार्थीमा रहेको अन्तरनिहित क्षमता प्रस्फुटन गरी विद्यार्थीलाई सृजनात्मक र रचनात्मक बनाउने उदेश्यका साथ गाउँपालिका भित्रका विद्यार्थीहरूको बीचमा विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नको लागि **अध्यक्ष शैक्षिक सुधार अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन**को अन्तर्गत **रु. ४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण गर्न **रु. १६ लाख ९५ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यार्थीहरूलाई सामुदायिक विद्यालयमा आकर्षण गरी बालपोषणको अवस्थामा सुधार **ल्याउन कक्षा १ देखि ६ सम्म** अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको लागि दिवा खाजा कार्यक्रमको लागि **रु. ४१ लाख ५५ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- **सामुदायिक विद्यालयको संस्थागत क्षमता विकास तथा परीक्षा सञ्चालन एवम् विद्यार्थी मुल्याङकन** कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन **रु. १२ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका गतिविधिहरू थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनको लागि **विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदानमा रु. २८ लाख ९ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापनको लागि **रु. ७ लाख ९१ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण तथा स्थापना, ICT ल्याव सञ्चालन तथा पुस्तकालय निर्माणका साथै कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानको लागि **रु. ६९ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरअवस्थाका छात्राहरूलाई महिनावारीका समयमा समेत नियमित विद्यालय उपस्थित गराउनक निशुल्क सेनिटरी प्याड वितरणको लागि **रु. ७ लाख २३ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्तिको लागि **रु. ६ लाख ७६ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत गुरुकूल वेदविद्याश्रम माध्यमिक विद्यालय तथा पञ्चमूल सामुदायिक सिकाई केन्द्र र अन्धाअन्धी सामुदायिक सिकाई केन्द्रको लागि **रु. १४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- त्रि शहिद नमुना माध्यमिक विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण तथा प्राविधिक धार तर्फको ल्याव

व्यवस्थापन अनुदानका लागि **रु. ५० लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।

- शिक्षामा नविन प्रविधिको प्रयोग गर्न सक्ने सक्षम सवल र प्रतिस्पर्धी तथा व्यवसायिक शिक्षक विद्यालय कर्मचारी तथा वाल विकास सहजकर्ता शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न तालिम सञ्चालनको लागि **रु. ४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- परम्परागत परीक्षा प्रणालीमा सुधार तथा परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी वनाउन **रु. १ लाख ५० हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई हौसला प्रदान गरी शिक्षण सिकाईमा उनीहरूलाई उत्प्रेरित गर्न उत्कृष्ट विद्यार्थी सम्मान तथा छात्रवृत्ति कार्यक्रमको लागि **रु. २ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- स्थानीय भाषा, धर्म, संस्कृति, रितिरिवाज, नैतिकता, उद्यमशीलता, भौगोलिक तथा ऐतिहासिक अवस्था श्रमको सम्मान, कानुनी विषय जस्ता विषयवस्तुको पठनपाठन गर्ने हेतुले **स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण विकास तथा कार्यान्वयनका लागि रु. ५ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- शैक्षिक सुधारका विभिन्न विषयमा **प्रधानाध्यपकसँगको छलफल तथा अन्तर्क्रियाको लागि रु. ३ लाख ३६ हजार** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालयमा गर्नुपर्ने स-साना मर्मत कार्यलाई सम्बोधन गर्नको लागि **विद्यालय मर्मत कार्यक्रम सुधार अन्तर्गत रु. ५ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- शैक्षिक गतिविधिलाई समयबद्ध, नियमित र योजनावद्ध तरिकाले सञ्चालनको लागि मार्गदर्शन गर्ने **शैक्षिक योजना निर्माणको लागि रु. २ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- आवश्यकता र औचित्यका आधारमा **विद्यालय समायोजन तथा एकीकरण नया विद्यालय स्थापना शिक्षक दरबन्दी व्यवस्थापन कक्षा थप घटको लागि कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु. २ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालयमा सञ्चालन हुने वार्षिक कार्यक्रमहरूलाई नियमित र प्रभावकारी बनाउन **शैक्षिक कार्यपात्रो निर्माणको लागि रु. २ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- सकारात्म सोच, मैत्रीपूर्ण व्यवहार, श्रमको सम्मान, अनुशासन, नैतिकता, मर्यदा जस्ता मानवीय मूल्य मान्यता कायम गर्ने विषयमा उत्प्रेणा जगाउन **विद्यार्थीसँग विज्ञ कार्यक्रमको लागि रु २ लाख** विनियोजन गरिएको छ।
- विद्यालयको समग्र पक्षको विकासमा नेतृत्वदायी भुमिकामा रहेका **विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षक अभिभावक संघ**का पदाधिकारीको **क्षमता विकासका लागि रु. २ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- कोभिड १९ का कारण पुगेको **शैक्षिक क्षति परिपुरण**का विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि

रु. १ लाख ५२ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ।

- **उच्च शिक्षामा सबैको पहुँच अभिवृद्धि** गर्न हाल सञ्चालनमा रहेका क्याम्पसहरूलाई भौतिक तथा शैक्षिक सुदृढीकरणको लागि **रु. ३ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।

शिक्षा क्षेत्रको समग्र विकासका लागि **रु. २० करोड ६७ लाख ४९** हजार बजेट विनियोजान गरिएको छ।

सामाजिक संरक्षण, जेष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिका

- जेष्ठ नागरिकले देश, समाजलाई पुऱ्याउनु भएको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै **जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम**को लागि **रु. ५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सबै आमा समूहको नेतृत्व तथा क्षमता विकास, क्रियाशिलता अभिवृद्धि तथा प्रोत्साहनको लागि **रु. ८ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- दलित, जनजातिको उत्थान, विकास तथा सम्बर्द्धनको लागि **दलित जनजाति सचेतना कार्यक्रम**को लागि **रु. ४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- हिंसामा परेका लैङ्गिक समुदायलाई उत्थानको लागि आँधीखोला गाउँपालिकामा लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष बनाउन **रु. १ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- महिला तथा बालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धि, शसक्तिकरण र एकल महिला प्रोत्साहन कार्यक्रमको लागि **रु. ५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने वा श्रम गर्न नसक्ने अशक्त तथा असहाय अपाङ्गता भएका व्यक्ति, महिला बालबालिकाको सहायता सामग्री वितरणको लागि **रु. ४ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- बालश्रम, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा छुवाछूत लगायतका सामाजिक विभेद विरुद्धको सचेतना कार्यक्रमको लागि **रु. ५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- बालबालिकाको प्रतिभा विकास, मनोरञ्जनका लागि **बाल विकास कार्यक्रम** अन्तर्गत **रु. ५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- गाउँपालिकाका भित्रका वृद्धवृद्धा एकल महिला अपाङ्ग दलित बालबालिका लाई सामाजिक सुरक्षा वितरण गर्न नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
- जीवन स्तर अत्यन्त कमजोर भएका नागरिकको लागि सहयोगको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- गाउँपालिका भित्रका विपन्न तथा गरीब घरपरिवारको लागि तत्काल सहायतका लागि अन्य सामाजिक सहायता अन्तर्गत **रु. ५ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ।